

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж III ОК 1/06
09.03.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, као суд трећег степена, у већу састављеном од судија: Милене Инић-Дреџун, председника већа, Горана Чавлине, Слободана Рашића, Миодрага Вићентијевића, Драгомира Милојевића, Соње Манојловић и Слободана Газиводе, чланова већа и саветника Врховног суда Зорана Поповића, као записничара, у кривичном предмету оптужених: АА, кога брани адвокат АБ; ББ, кога бране адвокати АВ и АГ, и других, због кривичног дела тешког убиства у саизвршилаштву из члана 114. тачка 1. и 5. у вези члана 33. Кривичног законика и других, одлучујући о жалбама бранилаца оптужених и оптуженог ББ, изјављеним против пресуде Врховног суда Србије Кж. I о.к. 2/06 од 26. маја 2006. године, у седници већа одржаној у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку, у дане 5. до 9. марта 2007. године, којој су присуствовали заменик Републичког јавног тужиоца Оскар Мак, оптужени и њихови браниоци, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе бранилаца оптужених АА и ББ и оптуженог ББ и пресуда Врховног суда Србије Кж. I о.к. 2/06 од 26. маја 2006. године, ПОТВРЂУЈЕ.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Београду Кп. 6/03 од 18. јула 2005. године, оглашени су кривим оптужени и то:

- АА:

- због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 227. став 1. Кривичног закона Републике Србије (КЗ РС) извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под I и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 5-пет година;

- због кривичног дела убиства из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у покушају у вези са чланом 19. кажњиво по члану 26. Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 1. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година;

- због кривичног дела убиства из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС кажњиво по члану 26. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 2. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 40-четрдесет година и затим га применом одредби о стицају осудио на казну затвора у трајању од 40-четрдесет година;

- ББ:

- због кривичног дела убиства у покушају и саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. и 22. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 1. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година;

- због кривичног дела убиства у саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС у вези члана 22. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 2. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 40-четрдесет година и затим га применом одредбе о стицају осудио на јединствену казну затвора у трајању од 40-четрдесет година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28. марта 2003. године, па надаље;

- ЕЕ:

- због кривичног дела убиства у покушају и саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. и 22. КЗ СРЈ, извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 1. изреке првостепене пресуде и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 13-тринаест година;

- због кривичног дела убиства у саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС у вези члана 22. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 2. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година и затим га применом одредбе о стицају осудио на јединствену казну затвора у трајању од 15-петнаест година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 12. априла 2003. године па надаље;

- **ЖЖ**, због кривичног дела убиства у саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС у вези члана 22. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 2. и за то кривично дело га осудио на казну затвора у трајању од 40-четрдесет година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 24. марта 2003. године па надаље;

- **ВВ**, због кривичног дела убиства у саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС у вези члана 22. КЗ СРЈ, извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 2. и за то кривично дело га осудио на казну затвора у трајању од 40-четрдесет година;

- **ГГ**, због кривичног дела убиства у покушају и саизвршилаштву из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. и 22. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под II тачка 1. и за то кривично дело га осудио на казну затвора у трајању од 15-петнаест година;

- ДД:

- због кривичног дела убиства у покушају помагањем из члана 47. став 2. тачка 4. КЗ РС у вези члана 19. и 24. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под III тачка 1. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 12-дванаест година;

- због кривичног дела убиства помагањем из члана 47. став 2. тачка 1. и 4. КЗ РС у вези члана 24. КЗ СРЈ извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под III тачка 2. и за то кривично дело му утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година и затим га применом одредбе о стицају осудио на јединствену казну затвора у трајању од 15-петнаест година;

- **ЂЂ**, због кривичног дела непријављивања припремања кривичног дела из члана 202. став 2. у вези става 1. КЗ РС извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под IV и за то кривично дело га осудио на казну затвора у трајању од 4-четири године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28. марта до 13. јуна 2003. године.

Истом пресудом на основу члана 69. став 2. у вези става 1. КЗ СРЈ, према оптуженом ББ је изречена мера безбедности – одузимања предмета и то: једног пиштоља марке «Берета» калибра 7,65 мм, без фабричког броја са пригушивачем, а на основу члана 85. став 1. у вези са чланом 84. став 1. и 2. КЗ СРЈ, оптужени су обавезани да на име имовинске користи коју су прибавили извршењем кривичних дела плате новчани износ и то: оптужени ББ 30.000 ДМ; оптужени ЕЕ 30.000 ДМ; оптужени ЖЖ 20.000 ДМ; оптужени ВВ 20.000 ДМ и оптужени ГГ 10.000 ДМ, прерачунат у одговарајуће износе еура, а у динарској противвредности по

званичном курсу Народне банке Србије на дан исплате а у корист Буџета Републике Србије.

На основу члана 194. у вези члана 196. Законика о кривичном поступку (ЗКП) оптужени су обавезани на плаћање трошкова кривичног поступка чију ће висину суд утврдити посебним решењем.

Сем тога, првостепеном пресудом је одлучено да се на основу члана 354. тачка 3. ЗКП, према оптуженима ББ, ЖЖ, ЕЕ, ВВ и ГГ одбије оптужба да су извршили кривично дело злочиначко удруживање из члана 227. став 2. у вези става 1. КЗ РС, а одлучено је да трошкови кривичног поступка у овом делу падну на терет буџетских средстава суда.

Врховни суд Србије у Београду је пресудом Кж. I о.к. 2/06 од 26. маја 2006. године, уважањем жалби Специјалног тужиоца у односу на оптуженог ЕЕ, браниоца оптуженог ЖЖ, оптужених ВВ, ЋЋ и њихових бранилаца и по службеној дужности преиначио наведену првостепену пресуду у погледу правне оцене дела и одлуке о казни тако што је Врховни суд:

- кривичноправне радње оптуженог АА, за које је оглашен кривим и то: под II тачка 1. изреке првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело тешко убиство у покушају и саизвршилаштву из члана 114. тачка 5. Кривичног законика (КЗ) у вези члана 30. и 33. КЗ за које му је утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година, а кривичноправне радње под II тачка 2. изреке првостепене пресуде као кривично дело тешко убиство у саизвршилаштву из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ у вези члана 33. КЗ за које му је утврдио казну затвора у трајању од 40-четрдесет година и задржавајући као правилно утврђену казну затвора у трајању од 5-пет година за кривично дело злочиначко удруживање из члана 227. став 1. КЗ РС за које је првостепеном пресудом оглашен кривим осудио га на јединствену казну затвора у трајању од 40-четрдесет година;

- кривичноправне радње за које су оптужени ББ, ЕЕ и ГГ оглашени кривим под II тачка 1 изреке првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело тешко убиство у покушају и саизвршилаштву из члана 114. тачка 5. КЗ у вези члана 30. и 33. КЗ за које је оптуженом ББ утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година, оптуженом ЕЕ казну затвора у трајању од 13-тринаест година, оптуженом ГГ за наведено кривично дело осудио на казну затвора у трајању од 15-петнаест година;

- кривичноправне радње за које су оптужени ББ, ЕЕ, ЖЖ и ВВ оглашени кривим под II тачка 2. изреке првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело тешко убиство у саизвршилаштву из члана 114. тачка 1. и 5. КЗ у вези члана 33. КЗ за које је оптуженом ББ утврдио казну затвора у трајању од 40-четрдесет година, а оптуженом ЕЕ казну затвора у трајању од 30-тридесет година и осудио их и то: оптуженог ББ на јединствену казну затвора у трајању од 40-четрдесет година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28. марта 2003. године па надаље; оптуженог ЕЕ на јединствену казну затвора у трајању од 30-тридесет година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 12. априла 2003. године па надаље и оптуженог ЖЖ на казну затвора у трајању од 30-тридесет година у коју му је урачунато време проведено у притвору од 24. марта 2003. године па надаље;

- кривичноправне радње за које је оптужени ДД оглашен кривим под III тачка 1. изреке првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело тешко убиство у помагању и покушају из члана 114. тачка 5. КЗ у вези члана 30. и 35. КЗ за које му је утврдио казну затвора у трајању од 12-дванаест година, а кривичноправне радње описане под III тачка 2. изреке првостепене пресуде као кривично дело тешко убиство помагањем из члана 114. тачка 5. КЗ у вези члана 35. КЗ за које му је утврдио казну затвора у трајању од 15-петнаест година, и применом одредбе о стицају га осудио на јединствену казну затвора у трајању од 15-петнаест година;

- кривичноправне радње за које је оптужени ЋЋ оглашен кривим под тачком 4. изреке првостепене пресуде правно квалификовао као кривично дело непријављивање припремања кривичног дела из члана 331. став 2. у вези става 1. КЗ за које га је осудио на казну затвора у трајању од 2-две године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28. марта до 13. јуна 2003. године;

док су жалба Специјалног тужиоца у односу на оптужене АА, ББ, ГГ, ДД и ЋЋ, као и жалбе оптужених ВВ, ЋЋ и њихових бранилаца, жалбе браниоца оптуженог ЖЖ у непреиначеном делу и жалбе оптужених ББ,

ГГ, ДД и њихових бранилаца, бранилаца оптужених ААа и ЕЕ одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против другостепене пресуде жалбе су благовремено изјавили:

- бранилац оптуженог АА, адвокат АБ из свих разлога предвиђених у члану 367. ЗКП, са предлогом да се преиначе првостепена и другостепена пресуда и овај оптужени ослободи од оптужбе, или да се пресуде нижестепених судова укину и предмет врати на поновно суђење првостепеном. У овој жалби је стављен захтев да оптужени и бранилац буду обавештени о седници већа у смислу члана 375. ЗКП;

- оптужени ББ, лично, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, с предлогом да се ожалбене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и са захтевом да овај оптужени буде обавештен о седници већа;

- браниоци оптуженог ББ, адвокати АВ и АГ (заједничка жалба) из свих разлога предвиђених у члану 367. ЗКП, с предлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење и са захтевом да оптужени и браниоци буду обавештени о седници већа у смислу члана 375. ЗКП.

Републички јавни тужилац поднеском Ктж. бр. 1708/06 од 07.08.2006. године, предложио је да се жалбе браниоца оптуженог АА, оптуженог ББ и његових бранилаца одбију као неосноване и побијана пресуда потврди.

Врховни суд Србије, одлучујући у трећем степену по жалбама против другостепене пресуде (члан 395. став 1. тачка 1. и став 2. ЗКП) у седници већа, која је одржана у смислу члана 375. ЗКП, у присуству заменика Републичког јавног тужиоца Оскара Мака, оптужених АА и ББ и њихових бранилаца, испитао побијану пресуду, све списе овог предмета, цитирано мишљење Републичког јавног тужиоца и по оцени жалбених навода и предлога, објашњења датих у седници већа, нашао:

- да жалбе браниоца оптуженог АА, оптуженог ББ и његовог браниоца, а које се у основи свде на понављање навода жалби изјављених против првостепене пресуде, нису основане;

- да побијана пресуда као и поступци који су јој претходили не садрже повреде одредаба кривичног поступка нити повреде кривичног закона које у смислу члана 380. ЗКП, жалбени суд испитује по службеној дужности, а на основу правилне и потпуне оцене изведених доказа нижестепени судови су потпуно и правилно утврдили чињенично стање. На основу овога правилно је утврђено да се у радњама оптужених садрже обележја кривичних дела за које су оглашени кривим и осуђени.

Неосновано се стога изјављеним жалбама у корист оптужених АА и ББ побија другостепена пресуда због битних повреда одредаба кривичног поступка. На те повреде, а које су већ истицане у жалбама изјављеним против првостепене пресуде, указује се у изјављеним жалбама, а оне би се огледале у томе:

А) што према жалби браниоца оптуженог АА пресуде су донели судови који нису били стварно надлежни чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 6. ЗКП, због погрешне примене закона, с обзиром на време извршења кривичног дела тако да се посебне одредбе о поступку за кривична дела организованог крииминала из Главе XXIX – ЗКП, у конкретном случају нису могле применити, због чега је дошло и до повреде људских права и кршења основног принципа забране примене ретроактивности у примени закона, а у вези чега ни другостепена пресуда не садржи ваљане разлоге; - да се побијана пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на записнику о показивању лица места и увиђају истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици Кри. Д. бр. 43/03 од 27. и 28.03.2003. године, записник о увиђају истражног судије Вишег суда у Подгорици од 16. и 17.06.2000. године, извештај Криминалистичке технике, извештајима о дактилоскопској идентификацији отисака папиларних линија у вези наведеног записника, «препознавању лица» од стране сведока СС1, СС2 и СС3, као и на изјавама окривљених ЕЕ, ЖЖ

и ГГ, те исказа сведока сарадника ЗЗ, који докази су прибављени на начин супротан Законику, тако да су исти морали бити издвојени и на њима се не може заснивати судска одлука чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП; да побијана пресуда нема разлога о одлучним чињеницама дати су нејасни, пре свега у погледу мотива као саставном делу основног обележја кривичних дела која се овом оптуженом стављању на терет, нити има разлога о одлучниој чињеници да је 05.08.2000. године Коалиција ДОС одлучила да као противкандидат СС на председничким изборима у име ове Коалиције буде др ССО, а отмица и лишење живота пок. ПП је двадесетак дана после ове одлуке, а дати разлози о валидности напред наведених доказа су нејасни, недовољни као и у погледу оцене свих изведених доказа, посебно оцене противуречних доказа, а нарочито нема оцене недоследности казивања сведока сарадника ЗЗ;

Б) што је према жалби оптуженог ББ побијана пресуда заснована на доказима на којима се не може заснивати и то на записнику о показивању лица места и увиђају истражног судије Окружног суда у Сремској Митровици 27. и 28. марта 2003. године јер идентитет НН особе на лицу места није утврђено од стране истражног судије, НН особа је давала одговоре на питања приликом показивања лице места, противзаконито су прибављени отисци у вези кривичног дела извршеног на штету ОО, што би све указивало на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП; побијана пресуда нема разлога о оцени противречних исказа пре свега сведока сарадника ЗЗ и оптужених ЖЖ и ЕЕ у погледу битних чињеница где су се срели, да ли је оштећени пао у јаму, ко је где био, да ли је оштећени био везан или не, изглед хумке и слично, пресуда нема разлога о одлучној чињеници која повреда је прва нанета ОО, уопште се не цени коме припада дускерица, а некритички су прихваћени налаз и мишљење вештака ВВ1, ВВ2 и ВВ3, тако да у вези оцене ових налаза су дати јасни и неприхватљиви разлози, што би све упућивало на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, а одбијени су предлози да се изврши реконструкција догађаја у Будви у стану ОО и да се утврди његова крвна група, а што би упућивало на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП;

В) што је према заједничкој жалби бранилаца оптуженог ББ, адвокта АВ и АГ учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, јер је бранилац оптуженог адвокат АГ у седници већа пред другостепеним судом ставио предлог да се прочита изјава СС коју је он дао у просторијама Хашког трибунала у вези оба кривична дела у питању, тако што би се или отворио претрес пред другостепеним судом или првостепена пресуда укинула и тада извео овај доказ, а у вези овог предлога другостепени суд не даје никакве разлоге у својој одлуци, а извођење овог доказа је било нужно ради утврђивања потпуног и правилног чињеничног стања, а посебно мотива којим би се руководио СС да изда налог за физичку ликвидацију својих политичких противника – ПП и ОО и с тим у вези суд није утврдио политичке прилике у Србији, а чињенично стање утврђено у другостепеној пресуди није сагласно стању у списима јер се у истој тврди да је оптужени ЕЕ лишен слободе 12. априла 2003. године, да је 03.04.2003. године био саслушан у својству осумњиченог, а истинита чињеница је да је овај оптужени лишен слободе 13.03.2003. године, због чега и оцена исказа овог оптуженог није јасна и прихватљива. И у овој жалби се инсистира да се пресуда заснива на доказима на којима се не може заснивати, чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП, а наиме да се пресуда заснива на записнику о изјави на ____, где лице места показује НН лице, истражни судија није извршила идентификацију овог лица, што све доводи у озбиљну сумњу веродостојност исказа сведока сарадника ЗЗ да је он заиста био на лицу места и на увиђају, с обзиром да лице под «фантомком» изјавио да не жели да буде с њима због безбедности своје жене и деце, а овај сведок нема деце; као и на криминалистичко-техничким радњама и документацијом која се односи на кривично дело покушај убиства ОО у Будви која је састављена и прибављена супротно закону, па се и на тј документацији не може заснивати пресуда, што све указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 10. ЗКП, а побијана пресуда не садржи ваљане разлоге зашто те доказе прихвата чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, а посебно је изостала оцена обдукционог налаза нити се даје одговор на питање, као одлучне чињенице, зашто се кости обе шаке руке, први вратни пршљен и подјезична кост не налазе на лицу места, тј. недостају. Поред изнетог у свим жалбама се потенцира да је повређен закон на штету оптужених и у погледу изрицања казне, јер се изречене казне нису могле изрећи с обзиром на измене кривичног закона и одредбе да се на учиниоца мора увек применити најблажи закон, а побијана пресуда у вези те чињенице по жалбама нема ваљане и јасне разлоге.

По оцени овог суда не стоје повреде поступка на које се на наведени начин указује, а из следећих разлога:

- члан 368. став 1. тачка 6. ЗКП.

Неосновано се жалбом браниоца оптуженог АА оспорава стварна надлежност посебних одељења за организовани криминал у овом предмету. Неспорно је да су одредбе Главе ХХИХ-А – ЗКП којима се регулише поступак за кривична дела оргнализованог криминала ступиле на снагу 27. децембра 2002.

године, а да је Закон о организацији надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала ступио на снагу 12.04.2002. године, дакле, након извршења кривичних дела у питању. Међутим, правилно је утврђење нижестепених судова да је оптужница против оптуженог АА и других стала на правну снагу доношењем решења о одбијању приговора против оптужнице од 20. и 22. јануара 2004. године, дакле, након доношења тог закона и да је према одредбама члана 22., члана 12. став 1. и члана 13. став 1. наведеног закона, за поступање у овом предмету стварно надлежан у првом степену Окружни суд у Београду и то његово Посебно одељење за поступање у предметима организованог криминала, а истим законом је регулисана и надлежност вишег суда који одлучује по правном леку, тако да се жалбени наводи, који се свде на понављање раније изнетих навода на првостепену пресуду, оцењени као неосновани, налазећи да је другостепени суд у својој пресуди, и то прецизно речено на страни 10, у вези овог жалбеног навода дао прецизне, јасне и ваљане разлоге које у свему прихвата и овај суд и на исте упућује.

Такође, неосновано се жалбом браниоца оптуженог АА инсистира на чињеници да су у овом кривичном поступку повређена људска права овог оптуженог јер је прекршена забрана примене ретроактивности у примени закона. Ово са разлога, јер је другостепени суд са пуно аналитичности, аргументовано на странама 10 и 11 одговорио на ове жалбене наводе који се и сада понављају у жалби на другостепену пресуду, које разлоге у свему прихвата и овај суд сматрајући да је исте непотребно понављати. На овом месту нужно је рећи да је свим оптуженима, па и оптуженом АА суђено за кривична дела која су била предвиђена материјалним кривичним законом и у време извршења кривичних дела за која су оптужена, а била су предвиђена и у време доношења и првостепене и другостепене пресуде и у спроведеном поступку пред нижестепеним судовима у свему су испоштоване све одредбе Европске конвенције о људским правима посебно из члана 6. које се односе о праву на правично суђење, а у жалби није наведено ништа конкретније у чему се састојала повреда људских права оптуженог, осим као што је речено навода везаних за ретроактивну примену закона.

- Члан 368. став 1. тачка 10. ЗКП.

Оптужени ББ, његов бранилац и бранилац оптуженог АА у својим жалбама понављају своје жалбене наводе против пресуде првостепеног суда у којима оспоравају валидност наведених доказа који су напред наведени (искази оптуженог ЖЖ и ЕЕ у преткривичном поступку у истрази исказ оптуженог ГГ у преткривичном поступку, записник о увиђају везано за проналажење леша покојног ОО и остала криминалистичко-техничка документација у вези тог увиђаја, као и записник о увиђању од стране истражног судије Вишег суда у Подгорици у вези догађаја везан за оштећеног ОО као и остала пратећа криминалистичко-техничка документација) инсистирајући да се побијана другостепена, као и првостепена пресуда заснивају на тим доказима који нису прибављени у складу са законом чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка и цитираног законског прописа.

Супротно жалбеним наводима овај суд налази да су првостепени и другостепени суд у својим пресудама изнели уверљиве разлоге због којих се закључује да се ради о валидним доказима те да стога није учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка.

Другостепени суд веома детаљно и са пуно аналитичности даје разлоге зашто сматра да су искази оптуженог ЖЖ, ЕЕ и ГГ валидни и прибављени у складу са законом, на странама од 12 до 18, а даље од стране 21 до 26, зашто сматра да су и остали изведени докази као и препознавање оптужених ББ, ГГ и ЕЕ од стране сведока СС1, СС2 и СС3 валидни и у складу са одредбама Законика о кривичном поступку. Разлоге другостепеног суда у свему прихвата и овај суд и на исте упућује. Дакле, непотребно је исте понављати, па с обзиром на то закључак је овог суда да се побијана пресуда не заснива на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати. Супротно наводима у жалбама, побијана пресуда се заснива на чињеницама и доказима изведеним на главном претресу, па и одбранама наведених оптужених у преткривичном и истражном поступку. Нужно је рећи да је првостепени суд правилно поступио када је ценио све одбране оптужених које су давали у овом кривичном поступку, јасно се опредељујући које одбране прихвата, које оцењује као признање, дајући за то ваљане разлоге, које Врховни суд, као другостепени, решавајући о жалбама с правом прихватао. Иначе признање ових оптужених, које суд прихвата, а које се жалбама оспорава, није обично признање извршења кривичног дела и учествовања у истом. То је детаљан опис целог догађаја, а прецизност и свеобухватност у опису чињеница које су оптужени изнели упућују на закључак да исте може изнети само лице које је дело извршило или учествовало у извршењу истог, тако да се жалбеним наводима по оцени овог суда не доводи у сумњу истинитост и законитост ових исказа, како то правилно налазе и нижестепени судови.

Све наводе из жалбе браниоца оптуженог ББ да постоје извесне нејасноће у вези времена и датума

лишења слободе оптуженог ЕЕ. Наиме, у списима предмета се налази решење из кога се утврђује да је овај оптужени лишен слободе 13.03.2003. године, али та чињеница по оцени овог суда не дира у веродостојност његовог исказа који је он дао у претходном поступку и у истрази, а који је сагласан са исказом оптуженог ЖЖ и сведока сарадника ЗЗ, у битним чињеницама, па отуда указивање на нелогичност из другостепене пресуде са стране 13, нема карактер истакнуте битне повреде одредаба кривичног поступка како се то жалбом овог браниоца инсистира, и по оцени овог суда представљају извесну непрецизност из другостепене пресуде, а која као што је речено не дира у веродостојност и валидност исказа оптуженог ЕЕ, који се жалбом неосновано оспорава.

- Члан 368. став 1. тачка 11.ЗКП.

Врховни суд, налази, супротно тврдњама изнетим у изјављеним жалбама у корист оптужених АА и ББ да је изрека побијане пресуде јасна и у складу са утврђеним чињеничним стањем. Пресуда садржи разлоге о одлучним чињеницама из којих се поуздано закључује како су оптужени извршили предметна кривична дела, које су све радње предузели ради извршења истих и изведених и непротивречних разлога се види који докази потврђују одлучне чињенице у извршењу кривичних дела и како су нижестепени судови ценили изведене доказе и та утврђења нису супротна садржини доказа на којима се заснивају.

Стога се у жалбама бранилаца оптужених АА и ББ, неосновано истиче супротно, пре свега у погледу одлучне чињенице, да нижестепени судови нису утврдили мотиве извршење кривичних дела и о томе побијана пресуда не садржи ваљане разлоге. Супротно жалбеним наводима првостепени суд је правилно на страни 165 образложења утврдио, а што прихвата и другостепени суд у својој одлуци на 39 страни образложења, да је СС издао налог за убиство оштећених као политичких противника, а што је утврђено из исказа осумњиченог ДД у преткривичном поступку, оптуженог ГГ у преткривичном поступку, оптуженог ЖЖ у преткривичном и истражном поступку, те исказа сведока сарадника ЗЗ, а које исказе поткрепљују искази сведока ОО, СС4 и СС5. Стога и по оцени овог суда правилна је одлука нижестепених судова о одбијању предлога, који се сада у жалбама понавља, да се обави вештачење путем експерата и политичких аналитичара и тако у погледу те чињенице правилно утврди чињенично стање, о чему су дати ваљани разлози које прихвата и овај суд и на исте упућује.

Такође, неосновано се жалбом браниоца оптуженог ББ инсистира на учињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из цитирачног законског прописа тиме што се тврди да другостепени суд у својој пресуди није дао разлоге и није се осврнуо на предлог који је дат у седници већа од стране браниоца АГ да се саслуша, односно прочита исказ СС. Ово стога, јер је наведени предлог дат у седници већа у циљу допуне доказног поступка, ван рока за жалбу, па како Врховни суд као другостепени није одлучио да се одржи главни претрес пред тим судом како би се извео тај доказ, а ни првостепена пресуда није укинута, то и није постојала обавеза да се образлаже зашто тај предлог није усвојен имајући у виду напред наведено да је дат ван рока за жалбу. С друге стране, по мишљењу овог суда, нижестепени судови нису били дужни извести све доказе које предлаже странка у поступку, већ само оне за које оцене да су од значаја за потпуно и правилно утврђење оних чињеница које имају карактер одлучних чињеница. При свему томе, свакако је значајно рећи, да одлука суда о одбијању предлога за извођење неког доказа може представљати основ за жалбу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а не због повреде одредаба кривичног поступка, или повреде права оптуженог на одбрану. Ово због тога, јер ниједна одредба ЗКП, па ни она из члана 17. ЗКП, која садржи начело материјалне истине при утврђивању чињеница не обавезује суд да изведе сваки предложени или одређени доказ, као што недостатак предлога не ослобађа суд дужности да изведе потребне доказе. Зато евентуална грешка у процени да ли ће извести неки доказ пре свега основ за жалбу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, као и оспоравање закључака у вези оцене изведених доказа.

Стога су и жалбени наводи оптуженог ББ, у склопу напред реченог, о одбијању предлога за реконструкцију догађаја у стану ОО оцењени као неосновани, а супротно тврдњама из ове жалбе нижестепени судови су дали јасан и недвосмислен одговор на основу исказа оштећеног ОО и налаз и мишљење вештака др ВВ4 о редоследу и локацији задобијених повреда, између којих доказа и по оцени овога суда нема никаквих противуречности, па жалбом се само износи сопствена анализа ових доказа и сопствено закључивање без упоришта у списима.

Према томе, поступајући на описани начин нижестепени судови нису учинили битне повреде одредаба кривичног поступка из цитираних законских прописа како се то неосновано жалбама изјављеним у корист оптужених АА и ББ инсистира.

Оспорављајући оцену другостепеног суда да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање, у жалбама оптуженог ББ и његовог браниоца и браниоца оптуженог АА се истиче, доследно тези заступаној у току трајања овог кривичног поступка, одбрана и сада у жалбама тврди и понавља да оптужени нису извршили ова кривична дела, да је то погрешно утврђено прихватањем незаконитих доказа на којима се пресуда по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати, и уопште погрешном оценом изведених доказа.

Ово је неосновано, јер су нижестепени судови све важне и одлучне чињенице у овој кривичноправној ствари правилно и потпуно утврдили. Ова оцена вреди и за објективне и за субјективне чињенице и околности. Те чињенице нижестепени судови су утврдили не само на основу одбрана свих оптужених у овом кривичном предмету, већ и на основу низа других доказа који су узети у оцену и правилно оцењени, а у образложењу пресуда изнети за ставове и оцене, исцрпни, правилни, па према томе и за овај суд прихватљиви разлози. Непотребно је на све те доказе и чињенице овде поново указивати, због чега ћемо скренути пажњу само на оне које сматрамо најупадљивијим:

- очигледно је да између жалби и побијане пресуде нема спора да су се кривичноправни догађаји одиграли на штету сада пок. ПП и оштећеног ОО, тј., да је пок. ПП отет и лишен живота, а да је на оштећеног ОО пуцано и тиме покушано да исти буде лишен живота. На овом месту нужно је рећи да се у изјављеним жалбама неосновано понавља и инсистира на тези о тзв., «секундарној гробници», јер су и по оцени овог суда нижестепени судови ту чињеницу правилно и потпуно утврдили. Пре свега на основу признања оптужених ЖЖ и ЕЕ, исказа сведока сарадника ЗЗ, записник о обдукцији, налаз и мишљење судско-медицинско балистичких вештака, записник о увиђају исказа сведока СС4. Из ових доказа нижестепени судови су правилно утврдили да је оштећени ПП убијен испаливањем два хица из пиштоља у потиљак и закопан на месту где је пронађен 27.03.2003. године, тако да поменута теза, као и наводи из жалбе оптуженог ББ да није правилно и потпуно утврђен начин лишења живота оштећеног ПП од стране овог суда оцењени као апсолутно неосновани и неутемељени стању у списима, већ се само даје сопствена оцена истих доказа која је различита од оцене нижестепених судова, а коју оцену у свему прихвата и овај суд, налазећи да се жалбеним наводима не доводи у сумњу. Ово стога, јер су у побијаној пресуди у вези те чињенице на странама 38 и 39 дати јасни и аргументовани непротивречни разлози;

- основни спор између жалби и побијане пресуде је у погледу чињенице ко је извршилац радњи кривичних дела извршених на штету пок. ПП и оштећеног ОО. Међутим, по оцени овог суда нижестепени судови су на апсолутно несумњив начин одговорили на ово питање утврђујући у првостепеној пресуди, а што прихвата и другостепени суд, да су ова кривична дела управо извршили оптужени, у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде под ставом II тачке 1. и 2. дајући за то ваљане разлоге које прихвата и овај суд.

Наиме, правилно првостепени суд, а што прихвата и другостепени, на основу признања оптужених ЖЖ и ЕЕ, те исказа сведока сарадника ЗЗ утврђује да су кривично дело на штету ПП извршили оптужени АА, ББ, ЕЕ, на начин описан у ставу II тачка 2. Ово нису једини докази да су ови оптужени извршили кривично дело у питању, мада могу бити довољни, наравно кад нема других доказа, јер исказе оптужених ЖЖ и ЕЕ и сведока сарадника ЗЗ, у битном покретљује записник о обдукцији, налаз и мишљење судско-медицинско-балистичких вештака, записник о увиђају и искази сведока СС4 и други докази побројани у пресудама нижестепених судова. Признање оптужених ЖЖ и ЕЕ, као и исказ сведока сарадника ЗЗ, су у битном сагласни у погледу свих битних елемената кривичног дела у питању. Они износе чињенице које се односе не само на радње које су они извршили, већ се из њихових исказа утврђују и радње оптуженог АА, тако да су неосновани жалбени наводи да тај оптужени не може бити саизвршилац. Ово из разлога јер из утврђених радњи оптуженог АА до очигледности је јасно да је он заједно са другим саоптуженима остварио заједничку одлуку у циљу лишења живота пок. ПП и својим радњама са умишљањем у битном допринео извршењу конкретног кривичног дела, тако да је и по оцени овог суда без значаја чињеница што оптужени АА у време извршења кривичног дела није био на лицу места и непосредно учествовао у извршењу лишења живота оштећеног ПП. Изменама Кривичног закона ранија одредба члана 26. КЗ СРЈ није декриминисана, већ је она као посебан облик саучесништва уграђена у саизвршилаштво, како то правилно налази другостепени суд на страни 45 образложења своје пресуде.

Даље, правилно првостепени суд, а што прихвата другостепени суд, не само на основу признања оптуженог ГГ, већ и на основу извештаја о дактилоскопској идентификацији отисака папиларних линија МУП-а Републике Црне Горе од 06.05.2003. године, утврђује да су оптужени ББ, ЕЕ, ГГ и АА, извршили кривично-правне радње на штету оштећеног ОО описане у изреци правостепене пресуде под II тачка 1. Из наведеног извештаја несумњиво се утврђује да су у стану у Будви пронађени отисци папиларних линија које припадају оптуженима ГГ, ЕЕ и ББ, што исте на несумњив начин повезује са местом извршења и који доказ у склопу са признањем оптуженог ГГ и другим бројним доказима наведеним у побијаној пресуди чине једну апсолутну логичну и уверљиву целину и упућују на једини могући закључак да су оптужени ББ,

ЕЕ, ГГ и АА, извршили кривичноправне радње на штету оштећеног ОО на начин описан у изреци првостепене пресуде у ставу II тачка 1. Из ових доказа несумњиво се утврђује које су све појединачне радње ови оптужени извршили у циљу реализације заједничког циља - лишење живота оштећеног ОО, а то што до остварења тог циља није дошло је само стицај околности које су ван свести и воље ових оптужених.

Имајући у виду и друге бројне доказе, не само напред наведене, а које су таксативно набројани и цењени од стране нижестепених судова, на ваљан начин и у вези чега су дати јасни и непротивречни разлози, не стоје тврдње изнете у жалбама изјављеним у корист оптужених АА и ББ, да је њихово учешће у извршењу ових кривичноправних радњи погрешно утврђено. Ово тим пре што се жалбама и не истичу такве чињенице и докази који нису били предмет разматрања у поступку пред нижестепеним судом, а који би могли утврђене чињенице довести у сумњу, већ се само износи сопствена оцена истих чињеница и околности које су нижестепени судови имали у виду и по налажењу овог суда правилно оценили и за своје закључке дали јасне, логичне и за овај суд у свему прихватљиве разлоге, па у таквој ситуацији неосновано се побија другостепена пресуда по основу члана 367. тачка 3. ЗКП.

Према томе, првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице, како оне које чине обележја кривичних дела у питању, тако и чињенице које се тичу субјективног односа оптужених према учињеним делима, и квалификацијом као у изреци пресуде правилно применио кривични закон који је важио у то време. Међутим, како је у међувремену од доношења првостепене до доношења другостепене пресуде измењен кривични закон, правилно је другостепени суд по службеној дужности у смислу члана 380. став 1. тачка 2. ЗКП, налазећи да је повређен закон на штету оптужених АА и ББ и других, радње ових оптужених правно квалификовао на начин утврђен изреком ове пресуде (Кж. I. о.к. 2/06 од 26. маја 2006. године) имајући у виду примену блажег кривичног закона у смислу члана 52. став 2. Кривичног законика.

Врховни суд, као суд трећег степена, у свему прихвата исцрпне и веома убедљиве разлоге другостепеног суда у овом погледу и оцењује да су жалбени наводи оптуженог ББ и његовог браниоца и браниоца опотуженог АА, уколико се односе на чињенично стање и правну оцену дела, потпуно неосновани.

Овај суд налази да је побијаном пресудом, по правиној примени кривичног закона преиначена првостепена пресуда у погледу правне оцене дела и одлуке о казнама по службеној дужности, одлучивши као у изреци те пресуде.

Наиме, према члану 4. став 1. КЗ СРЈ, на учиниоца кривичног дела примењује се закон који је важио у време извршења кривичног дела, а према ставу 2. истог члана, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је блажи за учиниоца. После доношења првостепене пресуде ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Кривичног закона Савезне Републике Југославије («Сл. лист СРЈ», бр. 61 од 09.11.2001. године) којим је у члану 1. прописано да се брише тачка 1. члана 34. КЗ СРЈ, којом је било одређено да се смртна казна може изрећи када је прописана законом републике, а чланом 3. је прописано да затвор не може бити краћи од тридесет дана ни дужи од петнаест година. Став 2. истог члана измењен је и тада гласио: «за најтежа кривична дела или најтеже облике тешких кривичних дела може се прописати казна затвора од четрдесет година. Ова казна може се прописати само уз казну затвора од петнаест година и не може се изрећи лицу које у време извршења кривичног дела није навршило 21 годину живота».

Законом о изменама и допунама Кривичног закона Републике Србије («Сл. гласник РС» бр. 10 од 01.03.2002. године), брисан је члан 2-а. КЗ РС, па се за она кривична дела за која је била прописана смртна казна сама уместо ове казне може изрећи казна затвора од четрдесет година, тако да члан 47. став 2. одређује да ће се учинилац казнити: «затвором најмање десет година или затвором од четрдесет година», што даље значи да је у Кривичном закону Републике Србије смртна казна била прописана и у периоду од 09.11.2001. године до 01.03.2002. године, када је наведеним изменама дефинитивно укинута и замењена казном затвора у трајању од четрдесет година.

Из изложеног даље следи да се након измена савезног и републичког кривичног законодавства учиниоцу више не може изрећи смртна казна и казна затвора у трајању од двадесет година, већ се на учиниоце има применити блажи закон, тако да се уместо смртне казне може изрећи казна затвора у трајању од четрдесет година, а уместо казне затвора од двадесет година казна затвора у трајању од петнаест година, како је то правилно учинио и правостепени суд.

Међутим, имајући у виду да је након доношења првостепене пресуде измењен кривични закон доношењем Кривичног законика – «Сл. гласник РС» бр. 85 од 06.10.2005. године и број 88 од 04.10.2005. године, а који се примењује од 01.01.2006. године, којим је за кривична дела у питању сада чланом 114. – тешко убиство предвиђена казна затвора у трајању од десет година или затвор од тридесет до четрдесет година, правилно је другостепени суд својом пресудом изменио у погледу правне оцене дела и одлуке о казни првостепену пресуду, јер је до очигледности јасно да је нови закон – Кривични законик блажи јер у односу на ранији предвиђа и могућност изрицања казне затвора у трајању од тридесет до четрдесет година.

На овом месту нужно је рећи и да доношењем новог Кривичног законика није декриминализована делатност кривична одговорност и кажњивост организатора злочиначких удружења из члана 26. КЗ СРЈ, јер су по мишљењу овог суда те радње инкорпорирани у саизвршилаштву из члана 33. КЗ. Наиме, ако је првостепени суд утврдио, а јесте утврдио, и то прихватио другостепени суд, да је оптужени АА извршио радње утврђене изреком првостепене пресуде у ставу II тачка 2. онда је и по мишљењу овог суда без значаја што он није непосредно учествовао у радњама извршења. Наиме, саизвршилаштво може постојати не само кад сваки од саизвршилаца предузима радњу извршења кривичног дела, већ и онда када неки од саизвршилаца и не предузима радњу која по закону представља радњу извршења односног кривичног дела, већ приликом извршења кривичног дела предузима друге радње које омогућују и доприносе извршењу тог дела као што су радње овог оптуженог у конкретном случају. Очигледно је да је код оптуженог АА постојала свест и воља да кривично дело изврши заједнички, и несумњиво је утврђено да је сваки од оптужених и хтео кривична дела као заједничка, па према томе и као своје, тако да предузете радње и саизвршиоца који и не предузимају непосредну радњу, чине природну и логичну целину са радњама саизвршилаца који предузимају законом одређену радњу кривичних дела у питању. Очигледно је да утврђене радње оптуженог АА из изреке првостепене пресуде у ставу II тачка 1. и 2. заједно са другим радњама саизвршилаца са умишљајем битно доприносе коначном извршењу кривичног дела у питању.

Уосталом, када је реч и о томе, побијана пресуда садржи неопходну и ваљану правну аргументацију, која се, само друкчијом оценом истих чињеница и околности, претежно произвољном ни у сумњу не може довести, а жалбама се само неосновано инсистира и пледира на чињеници да је повређен закон на штету ових оптужених тиме што су им изречене казне затвора у трајању од по 40-четрдесет година.

Дакле, нижестепени судови су правилно закључили да је казна затвора у трајању од 40-четрдесет година као касније прописана изменама кривичног закона блажа у односу на казну која је постојала у време извршења кривичних дела (смртна казна). При томе је ово веће имало у виду све правилно утврђене околности од значаја за казну од стране првостепеног суда, па је оценио да изречене казне затвора у трајању од по 40-четрдесет година оптуженима АА и ББ су адекватне тежини извршених кривичних дела, степену кривице оптужених, нужна и неопходна мера да се према оптуженима постигне сврха кажњавања предвиђена у члану 4. став 2. Кривичног законика.

Одлука о мери безбедности, одузимању предмета, одузимању имовинске користи и о трошковима кривичног поступка је правилна из разлога наведених у другостепеној пресуди, које у свему прихвата и овај суд, тако да се жалбеним наводима не доводи у сумњу.

Како с обзиром на све напред изнето, нису основани жалбени наводи којима се другостепена пресуда побија, Врховни суд је, као суд трећег степена на основу члана 388. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар, Председник већа-судија,

Зоран Поповић, с.р. Милена Инић-Дреџун, с.р.

за Горан Чавлина

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

